

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 339/2015
14.04.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгише Ђорђевића, председника већа, Зорана Таталовића, Радмиле Драгичевић-Дичић, Маје Ковачевић-Томић и Соње Павловић, чланова већа, са саветником Јеленом Петковић-Милојковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног А.Г., због продуженог кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног А.Г., адвоката Д.Д., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Суботици К 19/14 од 23.05.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1252/14 од 15.12.2014. године, у седници већа одржаној дана 14.04.2015. године, једногласно је, донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног А.Г., адвоката Д.Д., као основан, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуде Основног суда у Суботици К 19/14 од 23.05.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1252/14 од 15.12.2014. године тако што Врховни касациони суд:

окривљеног А.Г. са личним подацима као у изреци првостепене пресуде оглашава кривим

што је:

1. дана 05.02.2007. године у Новом Саду као одговорно лице, директор Предузећа И. д.о.о. из Б.Т. ПИБ ..., иако је могао да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, у намери прибављања противправне имовинске користи за друго правно лице, Предузеће Е. д.о.о. из А., грубо повредио овлашћења у погледу управљања, располагања и коришћења имовином предузећа, а на такав начин, што је без сагласности Агенције за приватизацију у име и за рачун Предузећа И. д.о.о. из Б.Т., са Предузећем Е. д.о.о. из А., кога је заступао С.С., директор, закључио уговор о измирењу потраживања преносом апсолутних права, којим уговором се Предузеће Е. д.о.о. обавезало да измири дуг Предузећа И. д.о.о. према Предузећу В.п. д.о.о. из Б.Т. за износ од 50.049 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке на дан исплате, износ од 152.612,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.12.2005. године до исплате и износа од 54.913,64 динара, да измири доспела дуговара Предузећа И.

д.о.о. према Предузећу ЈКП "Водовод и канализација" у износу од 953.765,21 динар, према ПТТ "Србија" у износу од 42.159,04 динара и према "ЕПС" Србија у износу од 497.882,08 динара, све то у укупној вредности од 5.605.460,74 динара, а И. д.о.о. се обавезала да за тај дуг Предузећу Е. д.о.о. преда у власништво некретнине које се налазе у Новом Саду и вангрунтовано су власништво ДОО И. и то: објекте за смештај и заједнички простор теренских радника (ресторан са оставом и котларницом, санитарни чвор са помоћним објектима и барака 1 и 2, санитарни чвор са помоћним просторијама и бараке 3 и 4) које су саграђене на парцели број ... укњижене у ЗКУЛ бр. ... КО Нови Град 2 и парцели број ..., ... и ... укњижене у ЗКУЛ бр. ... КО Нови Сад 2 и објекте (стамбена зграда и три помоћне зграде) саграђене на парцелама ... и ..., иако је био свестан да тржишна вредност описаних некретнина износи 36.216.419,00 динара, на који начин је Предузећу Е. д.о.о. из А. прибавио противправну имовинску корист у износу од 30.610.958,26 динара, при чему је био свестан свог дела и што је и хтео и био је свестан да је његово дело забрањено;

2. дана 02.10.2006. године у Б.Т., као одговорно лице, директор Предузећа ДОО И. из Б.Т., ПИБ ..., иако је могао да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, у намери прибављања противправне имовинске користи за друго правно лице, грубо повредио овлашћење у погледу управљања, располагања и коришћења имовином предузећа, на тај начин што је у име и за рачун Предузећа ДОО И. као продавца, закључио купопродајни уговор са Предузећем ДОО В. к. из В., као купца, те је продао као старо гвожђе основно средство предузећа и то утоваривач ... регистарске ознаке ... купопродајну цену од 120.000,00 динара, иако је био свестан да је тржишна вредност овог основног средства дана 25.08.2006. године износила 789.327,84 динара, на који начин је предузећу ДОО В. ф. к. из В. прибавио противправну имовинску корист у износу од 669.327,84 динара, а уговор о купопродаји никада није евидентиран у пословним књигама предузећа, нити је на основу тог уговора издат рачун Предузећу В. ф. к. из В., при чему је био свестан свог дела што је и хтео и био је свестан да је његово дело забрањено,

чиме је извршио продужено кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. Кривичног законика у вези члана 61. ст. 1. и 4. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године),

па га Врховни касациони суд на основу одредби чл. 4, 42, 45. и 54. Кривичног законика,

ОСУЂУЈЕ на казну затвора у трајању од 1 једне године.

У преосталом делу правноснажна пресуда остаје неизмењена.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици К 19/14 од 23.05.2014. године окривљени А.Г. оглашен је кривим због продуженог кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од једне године. Том пресудом окривљени је на основу одредбе чл. 261, 262. и 264. ЗКП обавезан да у корист буџетских средстава суда на име паушала плати износ од 10.000,00 динара по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док је одређено да ће суд о трошковима кривичног поступка одлучити накнадно, посебним решењем, а по правноснажности пресуде, док се оштећени, на основу одредбе члана 258. ЗКП упућује на парнични поступак ради остваривања имовинскоправног захтева. Истом пресудом, према окривљеном А.Г. на основу одредбе члана 422. тачка 1. ЗКП одбијена је оптужба да је починио продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1252/14 од 15.12.2014. године одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Суботици и браниоца окривљеног А.Г. и пресуда Основног суда у Суботици К 19/14 од 23.05.2014. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног А.Г., адвокат Д.Д., због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. и став 2. и став 4. ЗКП и то конкретно због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3. ЗКП (коју бранилац погрешно нумерише као повреду из члана 438. став 3. ЗКП будући да став 3. у члану 438. није прописан), а из образложења захтева и навода да је остало нејасно да ли је окривљени оглашен кривим због продуженог кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези ст. 1. и 4. КЗ, обзиром да није наведена одредба члана 61. КЗ, или се пак ради о три одвојене кривично-правне радње од којих свака за себе посебно постоји, у ком случају би се у радњама окривљеног описаним под тачком 2. изреке првостепене пресуде стекла законска обележја кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. КЗ обзиром да износ прибављене имовинске користи не прелази 5.000.000,00 динара, произилази да се захтевом указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11. ЗКП и из члана 438. став 2. тачка 2. ЗКП. Потом, по налажењу овога суда, из образложења захтева и навода да је у односу на кривично дело описано под тачком 3. изреке првостепене пресуде наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења произилази да се захтевом указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП. Бранилац окривљеног у поднетом захтеву предлаже да Врховни касациони суд наведене правноснажне пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење и да одреди да се одложи извршење казне по правноснажној пресуди.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости у смислу одредбе члана 488. став 1. ЗКП доставио Републичком јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је одржао седницу већа сходно одредби члана 490. ЗКП, о којој, у смислу

одредбе члана 488. став 2. ЗКП није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа, Врховни касациони суд је размотрио списе предмета, са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног А.Г., адвоката Д.Д. је основан.

Из списка предмета се утврђује да је окривљени А.Г. правноснажном пресудом Основног суда у Суботици К 19/14 од 23.05.2014. године оглашен кривим због продуженог кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године). Дакле, првостепени суд је извео правилан правни закључак да три иста кривична дела описана под тачком 1, 2 и 3 изреке првостепене пресуде представљају једно продужено кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године), при чему се анализом појединачних кривичних дела утврђује да кривична дела описана под тачком 2 и 3 изреке првостепене пресуде, за које је окривљени оглашен кривим, према вредности прибављене противправне имовинске користи представљају основни облик кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 1. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године), међутим, ова кривична дела су с обзиром на тежи облик кривичног дела у питању за која је окривљени оглашен кривим под тачком 1 изреке првостепене пресуде од стране првостепеног суда правилно правно квалификована као једно продужено кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године).

Одредбом члана 61. став 1. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године) прописано је да продужено кривично дело чине више истих или истоврсних кривичних дела учињених у временској повезаности од стране истог учиниоца која представљају целину због постојања најмање две од следећих околности: истоветности оштећеног, истоврсности предмета дела, коришћење исте ситуације или трајног односа, јединства места или простора извршења дела или јединственог умишљаја учиниоца.

Следствено цитираној законској одредби, дакле, имајући у виду да продужено кривично дело могу чинити више истих или истоврсних кривичних дела учињених у временској повезаности од стране истог учиниоца која представљају целину због постојања напред таксативно наведених околности, време апсолутне застарелости кривичног гоњења рачуна се за свако појединачно кривично дело које је ушло у састав продуженог кривичног дела, уколико није примењена одредба

члана 61. став 5. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године), што конкретно није случај.

Одредбом члана 238. став 1. Кривичног законика прописано је да ће се учинилац казнити затвором од три месеца до пет година.

Одредбом члана 103. став 1. тачка 5. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године) прописано је да ако је у овом закону није друкчије одређено кривично гоњење не може се предузети кад протекне пет година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко три године.

Одредбом члана 106. став 1. Кривичног законика ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године) прописано је, између осталог, да застарелост кривичног гоњења почиње од дана када је кривично дело извршено, док је тачком 6. наведеног члана прописано да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају кад протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења.

У вези са тим, у смислу напред цитираних законских одредби протеком времена од 10 година од дана извршења кривичног дела описаног под тачком 3 изреке првостепене пресуде, дакле од 23.07.2004. године, које је ушло у састав продуженог кривичног дела у питању за које је окривљени оглашен кривим апсолутна застарелост кривичног гоњења наступила је дана 23.07.2014. године, дакле, пре доношења другостепене пресуде дана 15.12.2014. године.

С обзиром на ову чињеницу, другостепени суд је био дужан да из чињеничног описа осуђујуће пресуде за продужено кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. КЗ ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године) изостави кривично дело описано под тачком 3 изреке осуђујуће пресуде с обзиром да је у време доношења другостепене пресуде у односу на ово кривично дело које је ушло у састав продуженог кривичног дела наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења и да у образложењу пресуде наведе разлоге због којих је то дело изоставио из изреке пресуде, што није учинио, на који начин је починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП, на коју се основано поднетим захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује.

Наиме, иако ова повреда није могла бити истицана у изјављеној жалби браниоца окривљеног, с обзиром да је иста против првостепене пресуде уложена пре наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења за кривично дело у питању, које је ушло у састав предметног продуженог кривичног дела другостепени суд је, сходно одредби члана 451. став 2. ЗКП био овлашћен да по правилној примени закона поводом жалбе изјављене у корист окривљеног испитује пресуду и у процесним ситуацијама предвиђеним у тачкама 1. и 2. наведеног члана, дакле, и у случају наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења.

Стога је, Врховни касациони суд учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП отклонио преиначењем правноснажних пресуда тако што је окривљеног А.Г. због кривичних дела описаних под тачком 1 и 2 изреке ове пресуде, сходно одредби члана 61. став 4. КЗ ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године) којом је прописано да ако продужено кривично дело обухвата лакше и теже облике истог дела, сматраће се да је продуженим кривичним делом учињен најтежи облик од учињених дела огласио кривим због продуженог кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 4. КЗ у вези члана 61. став 1. и став 4. КЗ ("Службени гласник РС" 85/05 од 06.10.2005. године), обзиром да се у радњама окривљеног описаним под тачком 1 изреке ове пресуде стичу сви законски елементи бића тежег облика кривичног дела у питању, из чијег састава је изоставио кривично дело описано под тачком 3 изреке првостепене пресуде, јер је у односу на исто наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења.

Имајући у виду напред изнету одлуку овога суда у односу на окривљеног А.Г. у делу и на начин како је то напред наведено, Врховни касациони суд је одлучујући о кривично-правној санкцији, истога, применом одредби чл. 4, 42, 45. и 54. КЗ осудио на казну затвора у трајању од једне године.

При одмеравању казне, Врховни касациони суд је узео у обзир тежину извршеног кривичног дела при чему је имао у виду све околности из члана 54. КЗ као правилно утврђене у редовном поступку, а наиме, да окривљени живи у домаћинству са троје малолетне деце са супругом која је без запослења у тешкој материјалној ситуацији, као олакшавајуће околности, а као отежавајућу околност на страни окривљеног његову ранију осуђиваност и исказану упорност приликом извршења дела.

По оцени Врховног касационог суда, овако изречена казна затвора окривљеном А.Г. у трајању од једне године сразмерна је степену његове кривице и нужна да изрази друштвену осуду за кривично дело у питању али и довољна за остварење у члану 4. став 2. КЗ прописане сврхе кажњавања.

Како битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11. ЗКП, из члана 438. став 2. тачка 2. и тачка 3. ЗКП не представљају законске разлоге у оквиру повреда таксативно набројаних у члану 485. став 4. ЗКП, због којих окривљени, преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, Врховни касациони суд се у ове наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног А.Г., није упуштао.

Са изнетих разлога, а на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2. ЗКП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Јелена Петковић-Милојковић,с.р.

Председник већа-судија
Драгиша Ђорђевић,с.р.

